

ÚJKÍGYÓSI

ÖNKORMÁNYZATI ÉRTESÍTŐ

VII. ÉVFOLYAM 1. KÜLÖNSZÁM
2012. JANUÁR

Kedves Újkígyósi Polgárok!

Az Újkígyósi Önkormányzati Értesítő különszámát tartja most a kezében. Ebben a kiadványban egy hosszú folyamat, a megbízottak lelkiismeretes feladatellátása és az újkígyósi, a közösséget tenni kész emberek áldozatos munkája van összefoglalva.

Elkészült Újkígyós Integrált Városfejlesztési Stratégiája (IVS) és Újkígyós Komplex Közösségi Városfejlesztési Programja (KKVP). Ez egyrészt egy kötelező dokumentum városok számára, másrészt olyan munkát szerettünk volna letenni az asztalra, amely hatékonyan és őszintén foglalkozik a település – jövőt meghatározó – problémáival és ennek alapján iránymutatást ad a közel- és középtávú feladatainak meghatározására.

A teljes munkaanyagot Újkígyós Város Önkormányzat Képviselő-testülete társadalmi vitára alkalmasnak találta. Akinek ez az összefoglaló felkeltette az érdeklődését, az Újkígyós város hivatalos honlapján (www.ujkigyos.hu), valamint a könyvtárban nyomtatott formában elolvashatja a teljes „Újkígyós integrált városfejlesztési stratégiája” tervezetet. A szokásos év eleji lakossági fórumon a szakemberek segítségével bemutatjuk és közösen megvitátjuk az eddig elkészült munkát (természetesen emellett számot adunk az elmúlt évnek a várost érintő

legfontosabb eseményeiről, adatairól is). A felmerülő kiegészítések bedolgozása után a képviselő-testület a 2012. februári testületi ülésen „véglegesíti” a dokumentumot.

Az eddig elkészült stratégiai terv fontos munkamódszere volt a közösségi munka, amely a képviselő-testület döntésével, a terv „véglegesítésével” nem fejeződhet be. További műhelymunkák segítségével közösen ki kell bontanunk ezeket a vázlatos terveket, konkrét célmeghatározást kell tennünk az egyes feladatokat illetően.

Köszönetet mondok mindazoknak az állhatatos munkájáért, akik hétről hétre, hónapról hónapra szabadidejüket áldozták Újkígyós integrált városfejlesztési stratégiájának elkészítéséért. Kérem Önöket, hogy véleményükkel segítsék munkánk ezen fázisának befejezését, illetve kapcsolódjanak be a későbbi továbbgondolkodásba.

Véleményét megfogalmazhatja írásban, amelyet közvetlenül a polgármesteri hivatalba juttathat el, vagy bedobhatja az üzletekben elhelyezett Ötletládába, illetve személyesen elmondhatja a lakossági fórumon. Köszönjük segítő munkáját!

Szebellédi Zoltán
polgármester

LAKOSSÁGI FÓRUM

Újkígyós Város Önkormányzata

tisztelettel meghívja
Önt és ismerőseit

a 2012. január 24-én,
kedden, 17 órától tartandó

LAKOSSÁGI FÓRUMRA.

A fórum helyszíne:

Petőfi Sándor Művelődési Ház
nagyterme

A fórum témái:

- Általános tájékoztató a 2011. év adatairól, eseményeiről
- Az integrált városfejlesztési stratégia (IVS) tervezetének bemutatása

Kérdéseiket szóban és írásban egyaránt megfogalmazhatják.

Az írásban feltett kérdéseiket a helyszínen is megválaszoljuk, de előzetesen is eljuttathatják hozzánk a pnh.kommunikacio@ujkigyos.hu e-mail címre.

Megjelenésükre feltétlenül számítunk!

ÚJKÍGYÓS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA – összefoglaló –

Mi a stratégiakészítés háttere, előzménye?

Újkígyós Város Önkormányzata 2011. április 1-jei dátummal megbízást adott az Aquaprofit Műszaki, Tanácsadási és Befektetési Zrt.-nek Újkígyós integrált fejlesztési stratégiájának (IVS) elkészítésére. A megbízás részeként a HROD Közösségi Gazdaság- és Társadalomfejlesztési Központtal együttműködve

2011 szeptemberéig a fejlesztési akcióterv (akcióterv) kidolgozása zajlott. A munkafolyamatot a tervezett fejlesztések megalapozásának és a pályázati forráslehetőségek feltárásának igénye tette szükségessé. Az akcióterv jelentősége és egyben fő tulajdonsága, hogy tömören, a helyi lehetőségeknek és igényeknek megfelelően segíti az önkormányzat döntéshozóit a település fejlődési irányait és lehetőségeit meghatározó döntés-előkészítési munkában, valamint

megalapozza a város középtávú stratégiájának – azaz az IVS-nek – egyes fejezeteit.

Az akciótervre építve, 2011 szeptemberétől folytatódott az IVS és azzal párhuzamosan az újkígyósi komplex közösségi városfejlesztési program (KKVP) elkészítése. Az utóbbi – a HROD szakmai stábjá által készített – dokumentum a közösségi tervezés módszereit alkalmazva, a várossal kapcsolatos főbb általános és tematikus megállapítá-

ÚJKÍGYÓS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

– összefoglaló –

sokat összegezte és a munkacsoportokon részt vevők által lefektetett fő fejlesztési elveket, fejlesztési irányokat összesítette.

A közösségi tervezést, azaz az újkígyósi polgárok széles körének bevonását az indokolta, hogy a fejlesztési irányok meghatározása nem lehetséges a helyben élők lehető legszélesebb köre gondolatainak, szándékainak, terveinek ismerete nélkül. A helyzetet, a szükségleteket ugyanis senki nem ismeri náluk, illetve nálunk jobban. A „megismerés” mellett fontos az is, hogy a lakosok és közösségeik a fejlesztési irányok megalkotása teljes folyamatának tevékeny részesei legyenek. A célok ugyanis így lesznek közősek, és remélhető, hogy megvalósításukért a képviselő-testület és az önkormányzati intézmények mellett az egyes emberek, a civil közösségek és a vállalkozások is felelősséget éreznek majd.

A közös gondolkodás keretét úgynevezett közösségi tervező műhelyek adták, amelyek során a résztvevők ki-

Az első megbeszélés nyáron, 2011. július 25-én, a második ősszel, 2011. szeptember 10-én zajlott, a célterületeket, a célokat és a feladatokat pedig két műhely keretében, 2011. október 27-én és 2011. november 10-én vitatták meg a résztvevők. A közös gondolkodásra mintegy 80 helyi szakember, közösségi és intézményvezető, gazdálkodó, véleményformáló kapott meghívást. A részvételi arány az első találkozón rendkívül magas volt (kb. 50 fő), a második alkalmon közel 30 fő, köztük számos fiatal vett részt a közös gondolkodásban, a harmadik-negyedik műhely munkájában pedig 25-30 fő volt aktív.

Minderre építve az IVS a speciális településtervezési szempontok és statisztikai adatforrások alapján átdolgozott helyzetelemzés, jövőkép és célrendszer kialakításával a feladatok térbeli rendszerezésére vállalkozott, nevesítve az egyes városrészek fő fejlesztési céljait és beavatkozásait. Mindezek mellett az IVS

szefonódott, ezért a KKVP az IVS mellékleteként, azzal már fizikailag is együtt jelent meg a véglegesítési folyamat során.

Mire hívta fel a figyelmet az IVS helyzetértékelése?

Újkígyósnak és vonzáskörzetének – ami együtt közel 15 ezer fős lakosságszámmal rendelkezik – a lehető legjobban fel kell készülnie a belső és külső környezeti, társadalmi és gazdasági változásokra. Ezek egy része előre látható, más része azonban kiszámíthatatlan. Mivel bizonytalansággal terhelt környezetben kellett megalkotni és kell majd következetesen végrehajtani a stratégiát, ezért szükségszerű volt egy alapos, szakmai szempontoknak megfelelő **helyzetértékelés** megalkotása egész településre, majd a városrészekre vonatkozóan. Ezek a fejezetek az IVS szerkezetében a leíró és bemutatató jellegük miatt a legterjedelmesebb munkarészek.

A helyzetelemzés a következő forrásokra épített:

- Önkormányzati, KSH, illetve egyéb statisztikai adatbázisok,
- HROD helyzetelemző műhely (2011. július 25.) eredményeit és a településsel kapcsolatos tapasztalatait feldolgozó KKVP helyzetértékelő dokumentum,

- az Aquaprofit és a HROD által a helyzetelemző műhely megtartását megelőzően összeállított fejlesztési akcióterv, amely az önkormányzat és a településen működő vállalkozások, intézmények, továbbá civil és egyházi szervezetek által 2011–12-ben megvalósítható projekteket ismerteti.

Fotók az első, a helyzetelemzést elvégző műhelyről

sebb-nagyobb csoportokban tekintették át Újkígyós helyzetét, vázolták fel a fejlesztés lehetséges irányait, szükséges lépéseit és vitatták meg, hogy kinek mit kell tennie annak érdekében, hogy a tervekből valóság legyen. Az 1. számú ábra a műhelyek témáit, céljait foglalja össze.

módszertani útmutatója (Városfejlesztési kézikönyv; második, javított kiadás, 2009) szolgálta a strukturális vázlat a fejlesztési dokumentum készítéséhez, főbb tartalmi elemeinek kidolgozásához.

Minekután az IVS és KKVP a megrendelők és a készítők számára is ösz-

KKVP-műhelyek témái és céljai

1. ábra

Helyzetelemzés

- Érintettek meghatározása
- Kibővített PEST-SWOT elemzés

Jövőkép és kitörési pontok meghatározása

- Jövőképkalkotás
- Alapértékek, elvek
- Ötletfúzió, jövőműhely

Célterületek, célok, feladatok meghatározása

- Középtávú tervezés
- Cselekvési terv
- Együttműködések, hálózat

ÚJKÍGYÓS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

– összefoglaló –

Az IVS-ben a város egészére vonatkozó fejezetekben a települési, társadalmi és gazdasági környezet részletes ismertetése mellett a közszolgáltatások is bemutatásra kerülnek (a 2011. évi CLXXXIX. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény alkalmazása miatti bizonytalan és instabil működés/működtetés megjelenítésével). A városrészek (falu, Újtelep) lehatárolását, jellegzetességeik, funkcióik bemutatását követően e szempontok városrészi összegzése részletezi a kedvező és kedvezőtlen térbeli adottságokat, illetve a városrészekre ható külső tényezőket. Mindezek mellett azt is megállapítja

a dokumentum, hogy az elvégzett elemzések alapján mélyszegénységben élő, nagy szociális hátránnyal küzdő és jelentősnek mondható lakossági csoportosulások nincsenek az egyes városrészekben. Az ezzel kapcsolatos vizsgálat szükségességét és módszerét a stratégia részletesen bemutatja.

Az helyzetértékelésben SWOT-táblázat összegzi a település egészéről alkotott képet (1. számú táblázat), amely a műhelymunka keretében öt fejlesztési fókuszban jelent meg (1. Gazdaság, foglalkoztatás, idegenforgalom; 2. Szociális és egészségügyi terület; 3. Közösségi művelő-

dés, oktatás, felnőttképzés; 4. Generációs politika: gyermek- és ifjúságfejlesztés, családok, idősek; 5. Közigazgatás, közösségi (ön-)igazgatás, civil és egyházi élet).

A jelenleg zajló folyamatok várható következményei az egyes települések esetében eltérő mértékben jelentkeznek. Látni kell azonban, hogy bizonyos körülmények egyformán hatást gyakorolnak majd mindenhol. A jövőbeli kényszerpályák (természetes rendszerek működési zavarai, energiaválság, gazdasági válság) eredményeként (újfent) megnő a helyi természeti és emberi erőforrások szerepe, ugyanakkor

1. táblázat

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • Újkígyós kisvárosi jellege vonzó lakókörnyezet • A település természeti környezete vonzó, jó adottságokkal rendelkezik (csendes, nyugodt, egészséges és rendezett környezet) • A város közművei szinte teljesen kiépítettek, nincsenek számottevő különbségek az egyes városrészek közművekkel való ellátottsága között • A város a környék mezőgazdaságának szervező- és termelésirányító központja • Megyei szinten elismert sportmúlt, aktív sportélet • Hagyományosan megrendezésre kerülő programok, rendezvények • Növénytermesztési ágazat hagyománya és erőssége (tudás + ismeret) • A mezőgazdasági feldolgozóipar is jelen van a településen • Jó minőségű termőföld (átlag 40 aranykorona) • Termálvagyon • Élénk kulturális, közösségi és sportélet (erős települési identitástudat) • Népfőiskola közösségformálásban és szemléletformálásban betöltött szerepe • A civil szervezetek száma jelentős, a városi ügyekben érdekelték és mozgathatók • Roma közösség erős nyelvi és kulturális hagyományokkal rendelkezik 	<ul style="list-style-type: none"> • A helyi foglalkoztatás és a munkalehetőségek elmaradnak a kívánatostól; helyi nagyfoglalkoztató hiánya • Annak ellenére, hogy a helyi diákokból sok szerez felsőfokú végzettséget, munkalehetőség híján csak nagyon kevés marad a településen • Közvetlen vasúti összeköttetés hiánya • A sok kútból álló vízbázis vízminősége főként arzéntartalma miatt rossz • Közlekedéscsoporthiány, elérhetőségi hiányosságok (közeli településekkel a közúti összeköttetés hiányos) • Csökkenő népességszám, természetes fogyás, idősek magas aránya • Az utóbbi időben az elvándorlások számának növekedése az idevándorlásokéval szemben • Alacsony turisztikai potenciál [gyenge településmarketing és marketingkommunikáció, illetve alapvető kiszolgáló-infrastruktúra (szálláshely, vendéglátóhely) hiánya, üzemén kívül lévő strandfürdő] • Alacsony vállalkozási kedv (a térségi mutatókhoz viszonyítva) • Civil szervezetek forrásokat bevonó képessége (pl. pályázatírás) és menedzsment képessége, kapacitása nem hatékony
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • Külső közlekedési fejlesztések, ezek a települési közlekedést nagymértékben javíthatják • Potenciális befektetők vonzására alkalmas fejlesztési területek rendelkezésre állnak • Termálvagyon (a város alatt jelentős mennyiségű termálvíz van) • Bővülő EU-s források a településfejlesztésre • Jó mezőgazdasági adottságú területek és termények felértékelődése • Az elmúlt években visszaszorult állattartás tapasztalatai, megszerzett ismeretei (részben az infrastruktúra is) még rendelkezésre állnak • A központi politika és kormányzati elképzelések az önkormányzatok döntési szabadságát pozitívan befolyásolhatják • Ipari-technológiai gyártáshoz, feldolgozáshoz gyakorlattal, szakképzettséggel rendelkező helyi munkaerő jelenléte • Termálvagyon energia célú hasznosításának lehetősége • A közeli magyar-román határ és a nagyobb bevásárlóközpontok piacokat is jelentenek, amiket ki lehet használni 	<ul style="list-style-type: none"> • Helyi munkalehetőségek hiányában az ingázás tovább nő • Egyes befektetői szándékok nem egyeznek a város fejlesztési elképzeléseivel • A népességszám tovább csökken • A magyar és a roma közösségek közötti ellentétek erősödnek • Lakossági érdektelenség növekedése • Piaci szabályozókkal a mezőgazdasági termelők ellehetetlenítése • A központi politika és kormányzati elképzelések az önkormányzatok döntési szabadságát negatívan befolyásolhatják • A termálvagyon energia célú hasznosításának lehetőségéhez a támogatási rendszerek nem elérhetőek • A közeli magyar-román határon átáramló olcsó áru és munkaerő mellett a közeli nagyvárosokban működő szupermarketek kétségtelenül „veszélyesek”: rendkívül szűkre határolják a helyi termékek, különösen a kevésbé feldolgozott termények értékesítésének lehetőségeit

ÚJKÍGYÓS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

– összefoglaló –

lecsökken a nagy ellátórendszerek jelentősége. Más aspektusból szemlélve: az elkövetkező esztendőben a „növekedés” helyett az „erősödés”, az erőforrások bővülése helyett a meglévők hatékonyabb kihasználása lesz a meghatározó. Ezért is elsődleges, hogy Újkígyós és az itt élők ismerjék saját értékeiket, erőforrásait.

A külső tényezőknek elvileg kisebb mértékben kellene befolyásolniuk a vidéki térségeket, kisvárosokat, gyakorlatilag azonban – amellett, hogy gazdaságilag ki vannak szolgáltatva – szinte ugyanúgy függnek a nagy ellátórendszerektől, mint a városi térségek. A helyi társadalom számára szükséges élelmiszer, energia, valamint a háztartások fű-

tése – hogy csak a legalapvetőbbeket említsük – jelenleg a nagy ellátórendszerek nélkül nem, illetve csak részben és csak a lakosság egy szűk rétege számára lenne megoldható.

A jelenlegi helyzetkép és annak értékelése azt mutatja, hogy változtatásra van szükség. A jövőbeni projekteket ehhez kell alakítani, az IVS-ben ezekre a problémakörökre kell határos és a település jövője szempontjából kedvező választ adni. A helyzetelemzés ugyanakkor felhívja a figyelmet arra is, hogy minden nagyobb volumenű, külső erőforrásból megvalósuló fejlesztés nagyon kockázatos akkor, ha nem képes a helyi energiákra, erőforrásokra (természeti vagyon, munkaerő és szaktudás, vállal-

kozások, helyi haszonvételek, közösség) megfelelően és fenntartható módon támaszkodni.

A helyzetértékelés összegzéseként megállapítható, hogy a település lakossága a nagy ellátórendszerek nélkül majdhogynem életképtelen. Újkígyós jelenleg – függetlenül a kényszerpályáktól és jelen lévő erősegektől – gazdasági mélyrepülésben van, amely a mezőgazdaság „rossz” éveiben még fájóbban érezhető. Beavatkozás nélkül mindez már rövid távon is a település kedvezőtlen gazdasági-társadalmi átalakulásához, valamint gazdasági kiszolgáltatottságának további növekedéséhez és szociális leépüléshez vezethet. Fontos azonban leszögezni: a helyi erőforrások feltárása, azok felhasznál-

Problémakörök és értékelésük

2. táblázat

Problémakör	Helyzetkép, 2011–2012.	Értékelés
1. Természetes rendszerek működési zavarai (belvíz- és aszályveszély, viharkárok lehetősége és gyakorisága nő, a szántók, vizek elszennyeződnek)	Nincs erős helyi gazdaság és közösség: mára a nagy ellátórendszerek nélkül megállna az élet a településeken; természeti, gazdasági és energiaváltság esetén a térség teljesen kiszolgáltatott.	Amennyiben a saját erőforrások aránya nem növekszik és az önállóság nem kap nagyobb szerepet, a településeken egyre drágább lesz az élet, ami további elvándorlást generál.
2. Energiaválság (fosszilis energia drágul, az ellátás bizonytalan, az atomenergia viták keresztüztében, megújulók nem kiaknázottak)	A háztartásokban megszűnt, illetve visszaszorulóban az önálló gazdasági tevékenység, a helyi gazdaság visszafejlődött (pl. növénytermesztés – kertészetek, háztáji állattartás, feldolgozás hiánya).	A függés mértéke nagy, az önellátásra való hajlandóság és gyakorlati tapasztalatok, a munkakultúra, a helyi sajátosságok kikopnak, a minőségi éhezés jelensége növekszik.
3. Gazdasági-pénzügyi válság (a pénzügyi rendszer inog, a lakosság adósságsapdában, a befektetői hajlandóság csekély, az EU-támogatások lassan érkeznek)	A mezőgazdaság energia- és vegyszerigénye, az ipar és a szolgáltatások energiaigénye magas, és pl. az élelmiszerek egy nagyságrenddel kevesebb nyomelemet tartalmaznak, mint pl. az 1950-es években.	Amíg a mezőgazdasági támogatási rendszer a nagyüzemi, intenzív termelést támogatja, addig a talajok és vizek szennyeződése megmarad.
4. A város földrajzi, társadalmi és gazdasági pozíciója a jelenlegi globális gazdaság szempontjából kedvezőtlen (agglomerálódás stagnál, a közlekedési helyzet javulása szükségszerű, de megvalósulása az agyelszíváshoz is hozzájárulna, rossz munkaerő-piaci helyzet, magas munkanélküliség)	Jelenleg a lakosság sok olyan, helyben megtermelhető és előállítható dologért és szolgáltatásokért is fizet, amelyért cserébe ingázás árán elvégzett munkából származó jövedelemmel kell fizetni.	A kiszolgáltatottság magas, a helyben végezhető munkalehetőségek korlátozottak.
5. Tájhasználati problémák (nagytablás szántóföldek, bérbe adott területek, mezőgazdasági munkakultúra kiveszőben)	A város lakosságának jelentős része szociális segélyből él, ugyanakkor a ház körüli kertek sok esetben műveletlenek, a helyi gazdaság felvevőképessége kicsi, az iparban és a szolgáltatásokban nem tudnak elhelyezkedni.	A ház környéki (háztáji) gazdálkodás megszűnésével kiadásnövekedés jelentkezik a háztartásokban, a munkajövedelem lehetőségei korlátozottak.
6. A demográfiai helyzet rossz (természetes fogyás, elöregedés, elvándorlás, szegénységben élők jelentős szociokulturális hátránnyal induló gyerekek számának növekedése)	A helyiek nagy része a környékbeli nagyobb bevásárlóközpontokból, a helyi üzletekből veszi meg az alapvető élelmiszereket (kenyeret, húst, tejet, tejterméket, zöldséget és gyümölcsöt) a korábbihoz képest sokkal rosszabb minőségben.	Kiszolgáltatottság, munkakultúra kiveszése, élelmiszer-függőség a meglévő erőforrások ellenére is.
7. Oktatás és képzés struktúrája az elvándorlást erősíti (a képzettek elvándorolnak, a szakképzetlenek helyben maradnak vagy ők vándorolnak be)	Jelenleg a közösségi élet szegényedése és a fiatalok elvándorlása jellemző.	A lakosság cserélődésével, elvándorlással a közösségi élet átalakulása tapasztalható, ami társadalmi válságot jelző, kedvezőtlen folyamat.
8. A helyi gazdaság lehetőségei szűkösek (fogyatkozó vállalkozások, gyenge támogatottság, alacsony nyereség, feldolgozóipar hiányos, a turizmus lehetőségei korlátozottak)	A térség külső erőforrásokra támaszkodó fejlődési potenciálja gyenge, az EU-, az állami és az önkormányzati ösztönzőrendszerek képtelenek felzárkózást generálni.	A térség munkaerő-kibocsátó, a helyi potenciál kiaknázása nélkül fejlődésre nincs esély.
9. Gyengülő közösségek, növekvő térségi kiszolgáltatottság		
10. Önkormányzati szektor válsága (fejlesztő önkormányzat helyett az éppen elérhető forrásokra pályázó, forráshiányos, forráselvonással küzdő önkormányzatok, az önkormányzatiság válsága)		

ÚJKÍGYÓS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

– összefoglaló –

nálása hatékonyságának növelése nem eredményezhet bezárkózást. Ahogyan mi magunk, emberek is csak közösségekben, kapcsolataink, viszonyaink által, azokban és azokon keresztül vagyunk értelmezhetők, úgy az egyes települések – és így Újkígyós is – csak egy élénk térségi, megyei, országos, határ menti és európai kapcsolatrendszerben lelheti meg jövőjét. A „nagy ellátórendszerek” kapcsán tehát nem a leválás, hanem az azoktól való kiszolgáltatottság mértékének a csökkentése a cél. Újkígyós akkor és úgy biztosíthatja hosszú távú fejlődését, hogy egyszerre figyel

- befelé, azaz tárja fel erőforrásait és növeli azok kihasználásának hatékonyságát és

- kifelé, azaz építi ki és szövi erősebbre térségi, megyei, országos, határ menti és európai kapcsolatrendszerét.

(A problémaköröket és azok értékelését a 2. számú táblázat mutatja.)

Hogyan alakult ki Újkígyós jövőképe, mik a fő célok?

A jövőkép a város – funkcionális kapcsolatban lévő környezetével együtt értelmezett – hosszú távon (15-20 év alatt) elérendő célállapotát határozza meg. A helyzetértékelésben feltárt sajátosságok alapján és a KKVP-műhelyek közül a jövőképkalkotás tematikáján 25-30 aktív résztvevő volt jelen, ahol megfogalmazódott a megjelentek által egy közös jövőkép. (2. ábra) Ez az IVS-ben – tekintettel az Újkígyóson ellátandó közfunkciók és szolgáltatások, valamint a természeti, társadalmi-gazdasági adottságok, külső és belső folyamatok miatt szükséges finomításokra – egy mondatban koncentrálódik.

A jövőkép megfogalmazásán túl, az IVS a célrendszer bemutatását két szinten végezte el. Egyrészt a **középtávú (7-8 éves) tematikus célokkal**, másrészt a **városrészi célokkal** mutatja be a 15-20 évre meghatározott jövőkép eléréséhez vezető irányokat. (3. ábra)

A tematikus céloknak, a hozzájuk rendelt részcéloknak, valamint a városrészi céloknak a helyességét az jelzi, ha

A KKVP-ben megjelenő és az IVS-ben véglegesített jövőkép

2. ábra

Biztonság, munka, műveltség, összetartás

Településünk megtartóereje helyi vállalkozásokra épül, amely biztos, gazdasági és környezeti értelemben is fenntartható megélhetést tesz lehetővé az újkígyósiak számára. A munkaszervezés támogatja a családi és közösségi élet természetes ritmusát.

Településünk alkotó részese egy élő térségi, társadalmi együttműködésnek. Ennek feltételeként megépül a Medgyesegyházát Békéscsabával összekötő, illetve az Újkígyóst elkerülő aszfaltút.

Megfelelő infrastruktúra és helyi tudás, szakértelem áll rendelkezésre, amely lehetővé teszi a helyi vízkincs kiaknázását és a mezőgazdasági termékek magas szintű feldolgozását.

Magas szintű helyi szolgáltatások, kulturális és természeti értékek révén jelentős az érdeklődés a település iránt.

Újkígyós jó gazda módjára gondolkodó, felelős, magas erkölcsiségű, együttműködő polgárok közössége.

Újkígyós erős térségi és társadalmi együttműködés révén karakterét, hagyományait megtartva fejlődik, a helyi adottságokra épülve gazdasági és környezeti értelemben is fenntartható lakó- és munkahelyet nyújt a helyi (és térségi) lakosság számára, emellett a településre látogatókat is magas szinten ki tudja szolgálni.

a meghatározott időszámban a várt pozitív hatások bekövetkeznek, azaz a város népességfogyása lelassul, a képzett fiatal munkaerő elvándorlása és a munkanélküliség lecsökken.

Az Újkígyóson tervezett beavatkozások és az akciók milyen formában jelennek meg a dokumentumban?

A konkrét beavatkozások, projektek sokrétűek. A KKVP-ben a feladatok: beruházási és ún. soft (nem beruházási) tevékenységek vegyesen, a megjelölt célterületekhez és célokhoz köthető csoportosításban kerültek bemutatásra, míg a bemutatott és részletezett tevékenységekből, az IVS területi szemlélettel a városrészekhez (akcióterületekhez) kapcsolt beruházási elemeket rendszerezi az előzőekben már bemutatott tematikus és városrészi célokhoz illeszkedően. A stratégia mindezek mellett a

megvalósítás kockázatainak feltárását, elemzését és a kockázatkezelés módjait is bemutatja.

A KKVP-ben a következő célterületekhez és fejlesztési célokhoz feladatok kerültek meghatározásra, amelyekhez egy cselekvési terv, ezenkívül időterv és forrástérkép kapcsolódik:

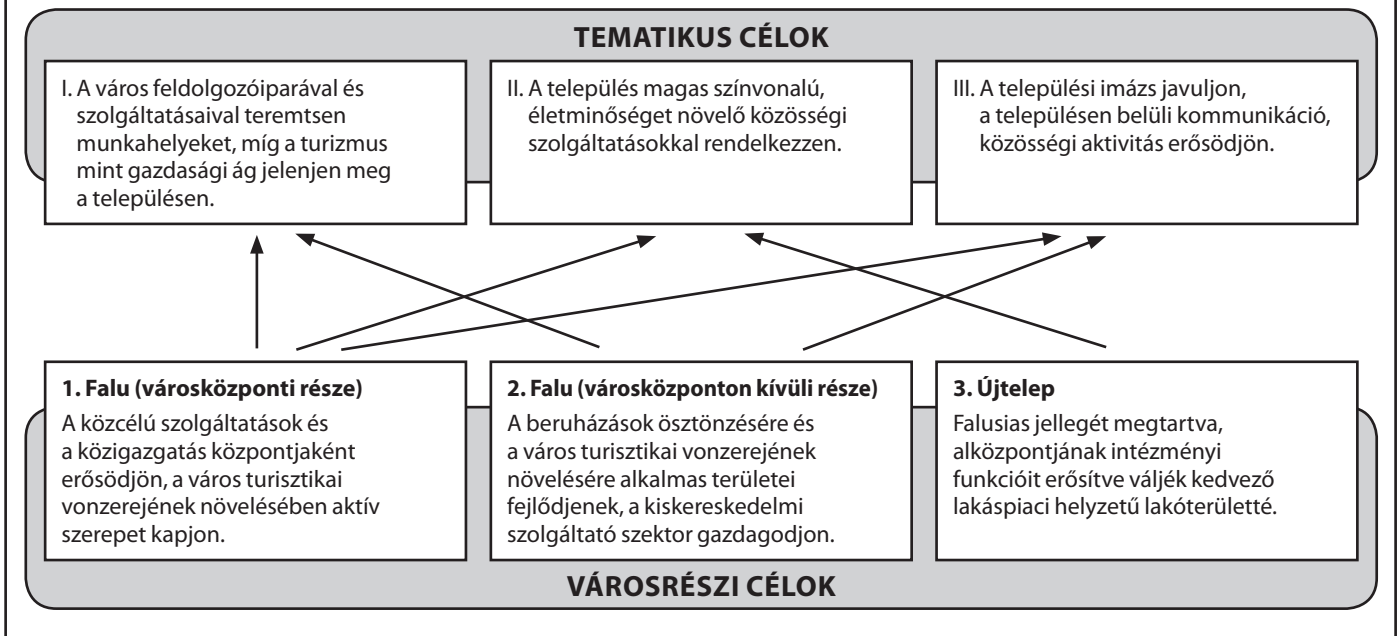
- Gazdaságfejlesztés
 - Vállalkozások közötti, vállalkozói, termelői együttműködések, közösségek erősítése, vállalkozásfejlesztés
 - Újkígyós elérhetőségének növelése, logisztika, közlekedés fejlesztése
- Városmarketing
 - Az értékek és termékek ismertségének növelése (promóció)
 - A térségi turisztikai és idegenforgalmi vérkeringésében való részvétel fejlesztése
- Energia
 - Új energetikai megoldások keresése
 - Energiafelhasználás hatékonyságának növelése
- Humánfejlesztés
 - Családbarát település, növekvő lélekszámmal

ÚJKÍGYÓS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

– összefoglaló –

IVS tematikus és városrészi céljainak kapcsolata

3. ábra

– Közoktatás és felnőttképzés fejlesztése

• **Részvétel**

- Településen belüli kommunikáció, tájékoztató, tanácsadó szolgáltatások erősítése
- Közösségi, közéleti részvétel és felelősségvállalás, a civil szervezetek erősítése, élénk kulturális élet

A konkrét tervezett tevékenységek és akciók ebben az összefoglalóban nem kerülnek bemutatásra, azonban a teljes anyagban (IVS-KKVP) megtalálhatók.

Milyen feladatok következnek a stratégia elfogadása után?

A stratégia megalkotása és benne a feladatok összegyűjtése után a városnak a következőket kell továbbgondolnia és a megvalósítás a feladata. A KKVP-ben külön kihangsúlyozottan ehhez továbbra is meghatározó kell hogy legyen a folyamatos forrásfeltárás mellett az alábbiak

szerinti együttes csoportmunka, a közös gondolkodás:

- kisebb csoportok alakítása egy-egy program, projekt előkészítése érdekében,
- annak áttekintése, hogy van-e olyan létfontosságú program, illetve projekt, amely mentén nem alakult munkacsoport,
- tagok toborzása a megalakult kisebb csoportokba, továbbá a meg nem alakult, de a település jövőképeinek megvalósítása kapcsán létfontosságú munkacsoportokba,
- a csoportok munkájának, pontosabban munkájuk eredményének folyamatos közzététele,
- az egyes csoportok munkájáról tartandó települési szintű beszámoló szervezése 2012-ben negyed-, 2013-ben félévente, majd később esetleg ritkább időközönként,
- a KKVP évenkénti felülvizsgálata, szükség esetén korrigálása.

Az IVS a megvalósítás eszközeinek önkormányzati tevékenységei mellett a szervezeti elvárásokat is részletezi, kiegészítve a településközi együttmű-

ködések szükségességével, valamint a fejlesztési elképzeléseihez kapcsolódó, önkormányzati ingatlanok hasznosítását összegző ingatlangazdálkodási koncepcióval.

Mindezek mellett a stratégia egy szükségszerűen időközönként megújítandó dokumentum, amit a záró fejezet (monitoring) kellőképpen kihangsúlyoz. Az ebben meghatározott 3-5 éves monitoring célja az IVS sikerességének áttekintése és feladatok (újra)meghatározása, annak érdekében, hogy szembe-süljön a város esetleges lemaradásaival, szükségszerű lépések megtételével. A monitoring a stratégia korrigálására is alkalmas, amit az elért eredmények és a külső környezet esetleges változásai idézhetnek elő.

*

Készítette: *Sifter Livia* (Aquaprofit Zrt.), az Aquaprofit Műszaki, Tanácsadási és Befektetési Zrt. és a HROD Közösségi Gazdaság- és Társadalomfejlesztési Központ által elkészített dokumentumokból.